

Wanneer mag de opdrachtgever vrijgekomen materialen overdragen aan de aannemer?

Een 'RAWeetje' uit de serie met veel gestelde vragen van RAW-gebruikers.

Wie RAW-bestekken schrijft, leest of uitvoert kent de tekst 'De aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen'. Sinds de invoering van de Standaard 2015 gebruiken opdrachtgevers deze tekst in besteksposten om materialen die vrijkomen bij het uitvoeren van werken in eigendom over te dragen aan de aannemer. In de RAW-catalogus staat bij veel resultaatsbeschrijvingen ten behoeve van het omgaan met vrijgekomen materialen de keuzemogelijkheid 'De aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen'. Bij sommige is deze keuzemogelijkheid niet aanwezig. Hieronder wordt ingegaan op de aspecten die een rol spelen bij het 'in eigendom overdragen van uit het werk vrijgekomen materialen'.

Samenvatting

In principe kan een opdrachtgever in besteksposten waar materialen vrijkomen de tekst 'De aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen' opnemen, mits de betreffende materialen niet aan een inrichting moeten worden afgegeven en de in het bestek vermelde gegevens de aannemer in staat stellen bij inschrijving rekening te houden met de kosten van de verplichting. De opdrachtgever moet bij vrijgekomen materialen rekening houden met hetgeen is geregeld in artikel 01.17 van de Standaard RAW Bepalingen.

Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer bevat publieksrechtelijke regelgeving die van invloed is op het omgaan met uit het werk vrijgekomen materialen. Met name zijn de volgende bepalingen uit deze wet van invloed:

Artikel 1.1

- afvalstoffen: alle stoffen, preparaten of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;
- bedrijfsafvalstoffen: afvalstoffen, niet zijnde huishoudelijke afvalstoffen of gevaarlijke stoffen;
- inrichting: elke door de mens bedrijfsmatig of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht;
- omgevingsvergunning voor een inrichting: omgevingsvergunning voor een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 10.2

Het is verboden zich van afvalstoffen te ontdoen door deze - al dan niet in verpakking - buiten een inrichting te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden.

Privaatrechtelijk karakter

In artikel 01.01.01 lid 01 van de Standaard RAW Bepalingen is de UAV 2012 van toepassing verklaard. Op het omgaan met uit het werk vrijgekomen materialen zijn met name de volgende bepalingen uit de UAV 2012 van invloed:

Paragraaf 5 lid 8

Indien het bouwterrein, de uit het werk komende oude bouwstoffen of de door de opdrachtgever ter beschikking gestelde oude bouwstoffen verontreinigd zijn, wordt de aard en de omvang daarvan, voor zover voor de uitvoering van het werk van belang, in het bestek vermeld.

Paragraaf 21 lid 1

Tenzij het bestek anders bepaalt, blijven de uit het werk komende oude bouwstoffen eigendom van de opdrachtgever.

Wellicht ten overvloede wordt gewezen op paragraaf 21 van de UAV waarin de term 'niet van waarde voor de opdrachtgever' is komen te vervallen met de invoering van de UAV 2012. Deze tekst is daarmee ook in de RAW-systematiek komen te vervallen.

Wanneer in besteksposten de tekst 'De aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen' toepassen?

In alle gevallen moet worden bepaald of de vrijgekomen materialen afvalstoffen zijn. Deze mogen op basis van de Wet milieubeheer enkel aan een inrichting in eigendom worden overgedragen. Dit geldt ook voor vrijgekomen bouwstoffen waarvan de milieuhygiënische kwaliteit op basis van het Besluit bodemkwaliteit eist dat het aan een inrichting wordt overgedragen. In besteksposten die betrekking hebben op materialen die volgens regelgeving van het bevoegd gezag niet hoeven te worden afgegeven aan een inrichting, kan gebruik worden gemaakt van de tekst 'De aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen'. In de betreffende resultaatsbeschrijvingen van de RAW-catalogus is deze mogelijkheid opgenomen. Uiteraard moet de opdrachtgever in de bestekspost wel gegevens, aard en omvang van de verontreinigingen, over de betreffende materialen opnemen. Deze gegevens (aard en omvang van de verontreinigingen) moeten de aannemer in staat stellen bij inschrijving rekening te houden met de kosten van de verplichting.

Bijvoorbeeld:

1. de RAW-catalogus hoofdcodes 41.22.11 'Verwijderen stalen damwand' bij deficode positie 6 inhoud 3 'De aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen'.
2. In relatie tot het Besluit bodemkwaliteit is als voorbeeld te noemen het 'in eigendom overdragen van vrijgekomen grond'. Dit is mogelijk, mits de kwaliteit van het vrijgekomen materiaal zodanig is dat het materiaal niet hoeft te worden afgegeven aan een inrichting. Als de opdrachtgever vrijgekomen grond of baggerspecie, die op of in de bodem zijn toegepast, in besteksposten aan de aannemer in eigendom overdraagt, dan geldt:

Artikel 01.17.03 van de Standaard RAW Bepalingen:

- 01 Voor vrijgekomen grond of baggerspecie vermeldt het bestek de milieuhygiënische kwaliteit als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit;
- 02 Indien de opdrachtgever het eigendom van vrijgekomen grond of baggerspecie via het bestek wil overdragen aan de aannemer en bij het bestek is voor deze grond of baggerspecie geen milieuhygiënische verklaring als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit gevoegd, verstrekt de opdrachtgever deze milieuhygiënische verklaring met bijbehorende gegevens voor aanvang van de betreffende werkzaamheden aan de aannemer. De opdrachtgever kan de aannemer opdragen dit onderzoek uit te voeren of te laten uitvoeren. De kosten voor dit onderzoek worden aan de aannemer als meer werk vergoed.

Dit artikel is in de Standaard RAW Bepalingen opgenomen om de aannemer in staat te stellen bij inschrijving rekening te houden met economische aspecten van de verplichting, zoals de waarde van vrijgekomen materialen.

Vrijgekomen materialen kunnen niet in eigendom aan de aannemer worden overgedragen indien deze volgens regelgeving van het bevoegd gezag aan een inrichting moeten worden afgegeven. Bijvoorbeeld:

1. Bij het reinigen van geveerde staaloppervlakken vrijgekomen materiaal, zoals mengsel van straalmiddel en verf. Deze afvalstof moet worden afgegeven aan een inrichting met een omgevingsvergunning voor het accepteren van dit materiaal. Daarom is de optie 'de aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen' bewust niet opgenomen in de desbetreffende resultaatsbeschrijvingen van werkcategorie 56 Conserveringswerken van de RAW-catalogus.
2. In relatie tot het Besluit bodemkwaliteit is te noemen het omgaan met teerhoudend of teervrij asfalt. Per 1 januari 2001 is het verboden teerhoudend asfalt als bouwstof toe te passen in civieltechnische werken. Vrijgekomen teerhoudend asfalt is een afvalstof en in de online kennismodule 'Richtlijn omgaan met vrijgekomen asfalt' van CROW is opgenomen welke mogelijkheden er zijn om met deze vrijgekomen materialen om te gaan.

De bestekschrijver neemt in deze gevallen de tekst 'Vrijgekomen materialen vervoeren naar een inrichting met een door het bevoegd gezag verleende omgevingsvergunning' op in de betreffende bestekspost(en).

Vangnetbepaling

Als de opdrachtgever zich wil ontdoen van vrijgekomen materialen, die volgens regelgeving aan een inrichting met een omgevingsvergunning moeten worden afgegeven, toch gebruikmaakt van de tekst 'de aannemer wordt eigenaar van de vrijgekomen materialen', dan geldt als vangnetbepaling:

Artikel 01.17.06 lid 02 van de Standaard RAW Bepalingen:

Indien de opdrachtgever het eigendom van vrijgekomen materialen, die moeten worden afgegeven aan een inrichting met een door het bevoegd gezag verleende omgevingsvergunning, via het bestek wil overdragen aan de aannemer, blijven deze vrijgekomen materialen op grond van de Wet milieubeheer eigendom van de opdrachtgever.

Colofon

Deze publicatie is onderdeel van de reeks 'RAWeetjes'. Een serie met veelgestelde vragen uit de praktijk met een uitgebreid antwoord, gegeven vanuit de RAW-systematiek.

uitgave

Kennisplatform CROW, Ede

contact

Kennisplatform CROW
helpdesk@crow.nl

bestellen

Deze uitgave is gratis te downloaden via
www.crow.nl/vakgebieden/contracteren/raw/ondersteuning/raweetje